

Nättraby kyrka

56.2008, 15.5374

Efter att Karlskrona grundades under senare delen av 1600-talet flyttade en stor del av stadens societet hit till Nättraby. På 1800-talet var hälften av alla invånarna i samhället ståndspersoner med anknytning till örlogsstaden, och det fanns en ångbåtslinje mellan Nättraby och Karlskrona.

Men Nättraby kyrka i gråsten är uppförd redan på 1100-talet och sägs vara den äldsta kyrkan i Blekinge som till stor del står i oförändrat skick. Dock tror man att kyrkan brändes under det nordiska sjuårskriget under andra halvan av 1500-talet. Och kyrkans fönster är större i dag än under medeltiden. I en inventarieförteckning från 1660-talet berättas om att kyrkan hade åtta små fönster, i storlek som det lilla absidfönstret.

På södra delen av kyrkan finns två ingångar, och även i norr fanns en portal som nu är igenmurad. På norrmuren kan vi också se konturerna av ett tidigare fönster markerat.

Vapenhuset är uppfört i tegel och har renoverades flera gånger, senast 2017-2018. Men det fanns troligen ett äldre vapenhus i korsvirke redan på 1500-talet.

Efter den senaste renoveringen av kyrkan stod den klar för återinvigning våren 2018. Många av de

tidigare inventarierna har sparats, men altaret har tagits bort, och det östra lilla korfönstret släpper åter in ljus.

Predikstolen som tillkom i slutet av 1600-talet är mycket vackert skulpterade i trä. På predikstolen ser vi figurer föreställande de fyra evangelisterna samt Paulus och Johannes döparen.

Under predikstolen finns en druvklase som bärs upp av sex jungfrubilder, symboliserande renheten och livets fortbestånd.

Predikstolen som troligen utförd av bildhuggaren Åke Truet, målades första gången 1699, och har sedan målats om flera gånger, bland annat någon gång under 1880-talet. Man vet att predikstolens texter så sent som 1830 var på latin.

Även dopfunten är från 1600-talet, och har ett dopfat av mässing från samma tid.

Dophänderna är ritade av Ewe Nilson i Asarum, och är sedan utförd av konstnär Jonas Högström från Ängelholm.

På den grönmarmorerad prästbänken som nu är placerad i koret kan vi bland annat utläsa initialerna J.A.B - som anses syfta på Jöns Anders Bering, som var präst i kyrkan 1676 och dog 1711. Bänken har också målningar av bland annat Kristus, profeter, Martin Luther med fler. Här finns också citat ur bland annat.

Jesaja, Jeremia och Hesekiel.

På var sin sida om fönstret på korets norra vägg finns muralmålningar från slutet av 1500-talet. De är målade epitafier - minnesmärken. Den till väster visar en präst med sina söner - och till höger ser vi en yngre och en äldre kvinna samt sex barn. Texten är på danska och är till minne av allmogekvinnan Sicilia Eriksdotter, som bidrog ekonomiskt till återuppbyggnaden av kyrkan efter att den brunnit.

Längst fram på norra sidan av kyrkbänkarna finns speglar försedda med målningar föreställande Andreas, Jakob och Tomas, sannolikt målade av Christian de Gelliers år 1685.

Ljusarmaturen i taket är skapad av arkitekten Christer Wall, och ska genom att lysa upp hela mittgången symbolisera den heliga vägen, en symbol för livet och en gestaltning av vandringen från mörker till ljus.

Bänkraderna längst bak i kyrkan är bortplockade, och där finns nu förråd- och teknikrum, sakristian och ett rum för barnen, som är en liten kyrka i kyrkan, med altare och allt. Där ska barnen lära känna traditionerna inom kyrkan.

Orgelläktaren i kyrkan byggdes 1686, emedan själva orgeln är av betydligt nyare datum. Den tillverkades 1991 av Poul-Gerhard Andersen i Danmark.

Kyrkans äldsta bevarade föremål är triumfkrucifixet som är från slutet av 1400-talet.

Ett epitafium från 1694 är över kaptenen Jonas Dufva, som fem år före sin död adlades Ankarloo.

Vi ska nu återvända till utsidan av kyrkan.

I den västra delen av kyrkogården finns en rödmålad stiglucka, alltså en gammal entré till kyrkogården från slutet av 1600-talet. Det stod ursprungligen tillsammans med två andra som ingångar till den gamla kyrkogården närmare kyrkan.

På andra sidan ån står en figur föreställande Moses.

På en kulle ett stycke öster om kyrkan står klockstapeln. På vindflöjeln står årtalet 1796, det år då klockstapeln renoverades. Troligen är denna stapel från 1722, men redan 1665 finns en då förfallen klockstapel omnämnd på samma plats. Den stora klockan blev omgjuten 1713. Den lilla klockan är en gåva till kyrkan 1920. En tredje lillklocka som inköptes i mitten av 1700-talet från Tyska församlingen i Karlskrona sprack vid en ringning 1915 och förvaras nu i klockstapeln.

Sommartid är Nättraby kyrka en mycket populär bröllopskyrka.

Källor:

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Webb: "Nu öppnar länets äldsta kyrka igen". BLT 28 mars 2018.

Bok: "Blekinges kyrkor". Lasse Larsson 2010. ISBN 978-91-86560-81-2

Folder: "Välkommen till Nättraby kyrka - en av Blekinges äldsta bevarade 1100-tals kyrkor". Kjell Warnquist 1997.

Pdf: "Nättraby kyrka Arkeologisk kontroll etapp 2 i samband med schaktning vid altaret". Blekinge Museum Mikael Henriksson 2017.

Muntlig information.